

KUJAWSKO-POMORSKA
FEDERACJA
ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Toruń

Piszemy o funduszach UE 2014-2020¹

01. Jak wybierane będą projekty do dofinansowania?

W latach 2007-2013 wiele emocji wśród projektodawców Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wywoływały zasady i warunki wyboru projektów. Obecnie, w konkursach realizowanych w perspektywie 2014-2020, pojawi się kilka nowych rozwiązań w wyłanianiu projektów, jak i doprecyzowanych, bądź zmienionych zasad wyłaniania, które były testowane jeszcze w PO KL, w ostatnich latach wdrażania programu (o pilotażu tych zasad w 2012 i 2013 roku i roli organizacji pozarządowych w ich wypracowaniu przeczytać można w tekście „Testowanie metod wyłaniania projektów”, [kliknij >>>](#)).

Poniższy materiał, jak i inne materiały przygotowane w cyklu „Piszemy o funduszach” omawia kwestie związane z dostępnością i wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego przez projektodawców korzystających z konkursowego trybu wyboru projektów².

1. Ten sam EFS, różne rozwiązania

W latach 2014-2020 to instytucje zarządzające (IZ) poszczególnymi programami operacyjnymi odpowiadają za opracowanie kryteriów i procedur wyboru projektów w tych programach. Dlatego też rozwiązania w poszczególnych województwach, jak wielostopniowość oceny, brzmienie kryteriów, umożliwienie bądź uniemożliwienie składania fiszek projektowych, zależne jest od decyzji właściwych IZ i będzie inne w poszczególnych województwach. Podstawowe i wspólne zasady dla systemu i zasad wybierania projektów określają „Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020” wydane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Jedną z takich głównych zasad jest wytyczna, że każde kryterium wyboru projektów musi zostać zaproponowane komitetowi monitorującemu (KM) właściwego programu operacyjnego i musi zostać zatwierdzone przez ten komitet. Również każda zmiana kryterium podlega zatwierdzeniu przez komitet.

2. Kryteria wyboru projektów

Podział kryteriów wyboru projektów można wyznaczyć przede wszystkim według trzech kategorii: *) obligatoryjne i fakultatywne; **) zerojedynkowe i punktowe; ***) indywidualne (weryfikowane w odniesieniu do danego projektu) i porównawcze (weryfikowane poprzez porównanie co najmniej dwóch projektów).

¹ Cykl „Piszemy o funduszach” jest wspólnym przedsięwzięciem Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych oraz Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Toruniu (RODM). Kolejne materiały w ramach cyklu publikowane są na stronach internetowych [Federacji](#) i [RODM](#).

² Materiał „Jak wybierane będą projekty do dofinansowania?” powstał w sierpniu 2015 roku na podstawie „Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020” wydanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (Warszawa, 31 marca 2015 roku).

Spełnienie kryterium obligatoryjnego jest niezbędne dla możliwości otrzymania dofinansowania, więc do kryteriów obligatoryjnych należą przede wszystkim kryteria związane z kwalifikowalnością wnioskodawcy. Co ważne, kryteria obligatoryjne służą ocenie projektu i trzeba je odróżnić od wymogów formalnych, do których należy np. kompletność dokumentacji. Niespełnienie wymogów formalnych prowadzi do wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie w wyznaczonym terminie. Wśród kryteriów wyboru projektów EFS znajdują się zawsze kryteria zgodności projektu z właściwymi celami programu operacyjnego, osiągnięcia przez projekt policzalnych rezultatów, adekwatności projektu do problemów, które projekt ma rozwiązać lub złagodzić, potencjału i doświadczenia wnioskodawcy, efektywności kosztowej projektu, kwalifikowalności wydatków i inne.

Co ważne, w perspektywie 2014-2020 doprecyzowano, że **doświadczenie wnioskodawcy powinno być oceniane w szczególności w kontekście jego dotychczasowej działalności i możliwości weryfikacji rezultatów tej działalności**, która była lub jest prowadzona: w obszarze, w którym realizowany będzie projekt oraz na rzecz grupy docelowej, do której projekt jest kierowany oraz na określonym terytorium, gdzie projekt będzie wdrażany. To ważny akcent, bo dotychczas zdarzało się, że projekty powstawały dlatego, że dostępne były pieniądze na ich realizację, a wcześniejsze doświadczenia projektodawcy miały znaczenie drugorzędne i nie musiały bezpośrednio wiązać się z realizowanym projektem.

3. Listy projektów dofinansowanych

Oceny spełniania kryteriów przez projekt dokonuje komisja oceny projektów (KOP) – indywidualny projekt ocenia co najmniej dwóch członków KOP na formularzu oceny. Po zakończeniu oceny instytucja organizująca konkurs niezwłocznie przekazuje wnioskodawcy pisemną informację, która zawiera przede wszystkim wyniki oceny jego projektu wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem punktacji otrzymanej przez projekt lub informacji o spełnieniu albo niespełnieniu kryteriów.

Informacja o projektach wybranych do dofinansowania jest upubliczniana w formie listy. W przypadku, gdy wybranie do dofinansowania warunkowane jest wyłącznie spełnieniem kryteriów, lista ta obejmuje wyłącznie projekty wybrane do dofinansowania. Natomiast w przypadku, gdy o wyborze do dofinansowania decyduje liczba uzyskanych punktów, na liście będą wszystkie projekty, które spełniły kryteria i uzyskały wymaganą liczbę punktów (ze wskazaniem projektów wybranych do dofinansowania). Nie będzie na liście tych projektów, które nie uzyskały wymaganej liczby punktów lub nie spełniły kryteriów wyboru projektów. To również zmiana wobec praktyki lat 2007-2013.

4. Etapy oceny projektów

Ocena projektów współfinansowanych ze środków EFS w trybie konkursowym może składać się z kilku etapów. To instytucja zarządzająca określa, które z tych etapów będą przeprowadzane w ramach konkretnego naboru wniosków. Zaproponowane na lata 2014-2020 rozwiązania w zakresie etapów oceny projektów bliskie są cytowanym wyżej rozwiązaniom zastosowanym pilotażowo w PO KL w latach 2012-2013 (preselekcja, ocena strategiczna itp.).

a) etap preselekcji, który służy wyłonieniu koncepcji projektów spełniających przyjęte w ramach konkursu założenia merytoryczne oraz identyfikacji wnioskodawców posiadających odpowiedni potencjał do realizacji określonych działań i doświadczenie niezbędne dla realizacji projektu. Etap preselekcji jest etapem nieobligatoryjnym (nie musi być stosowany). Na etapie preselekcji ocenie podlega uproszczony wniosek o dofinansowanie. Projekt pozytywnie oceniony na tym etapie jest kierowany do kolejnego etapu oceny, a projektodawca składa wniosek o dofinansowanie. Wniosek ten powinien odzwierciedlać

założenia przedstawione w uproszczonym wniosku i zaakceptowane przez oceniających na etapie preselekcji. Oceniający weryfikują spójność założeń projektu przedstawionych w uproszczonym wniosku z projektem opisanym we wniosku o dofinansowanie (oceny w ramach preselekcji i oceny merytorycznej mogą dokonać te same osoby).

b) etap oceny formalnej, czyli ocena spełniania kryteriów formalnych, polegająca na przypisaniu im wartości „tak”, „nie” lub stwierdzenia „nie dotyczy”.

c) etap oceny merytorycznej, czyli sprawdzenie projektu pod kątem kryteriów określonych w regulaminie konkursu. Etap oceny formalnej oraz etap oceny merytorycznej można połączyć w jeden etap oceny formalno-merytorycznej.

d) etap oceny strategicznej – analiza elementów wskazanych we właściwym kryterium strategicznym w oparciu o zapisy wniosków o dofinansowanie i uszeregowanie projektów w kolejności wskazującej na zasadność ich dofinansowania w kontekście celu konkursu. Etap oceny strategicznej jest etapem nieobligatoryjnym.

Do tego etapu kierowane są wszystkie projekty spełniające minimalne wymogi, zweryfikowane na poprzednich etapach oceny. Kryteria strategiczne mogą dotyczyć np. kompleksowości wsparcia w stosunku do potrzeb, równowagi pomiędzy różnymi formami wsparcia, nasilenia określonego rodzaju problemów społeczno-gospodarczych na obszarze realizacji projektu, równomierności i racjonalności rozłożenia pomocy w skali regionu lub kraju. Oceny strategicznej dokonuje panel członków KOP złożony z co najmniej 3 osób. Dodatkowo, instytucja ogłaszająca konkurs może zorganizować spotkania panelu członków KOP z wnioskodawcami, na których panel członków KOP może uzyskać dodatkowe wyjaśnienia wnioskodawców.

e) etap weryfikacji fiszek projektowych. Ten etap jest również nieobligatoryjny. Weryfikacja fiszek ma umożliwić potencjalnym wnioskodawcom przedstawienie pomysłu na projekt (na wzorze fiszki określonej przez IZ) i pozwolić na wskazanie wnioskodawcy, czy zaproponowana w fiszce koncepcja projektu wpisuje się w założenia ogłoszonego konkursu. Co więcej, instytucja ogłaszająca konkurs może zorganizować spotkania, na których przedstawiciele wnioskodawców, którzy złożyli fiszkę mogą zaprezentować założenia koncepcji projektu.

Złożenie fiszki projektowej nie jest obowiązkowe i nie jest warunkiem uczestnictwa w konkursie. Dlatego też weryfikacja fiszki projektowej nie ma mocy wiążącej, tzn. nie rzutuje na ocenę kryteriów i w rezultacie nie decyduje o negatywnej lub pozytywnej ocenie projektu. Przed dokonaniem oceny merytorycznej projektu, oceniający zapoznają się z treścią fiszki projektowej oraz z wynikami jej weryfikacji. Wyniki weryfikacji fiszki projektowej nie mają charakteru wiążącego dla oceniających wniosek merytorycznie.

5. Negocjacje

W regulaminie konkursu instytucja zarządzająca może przewidzieć możliwość uznania przez oceniających danego kryterium za spełnione warunkowo (lub przyznania warunkowo określonej liczby punktów) i skierowania projektu do negocjacji. Negocjacje, jako część etapu oceny merytorycznej mogą dotyczyć zakresu merytorycznego projektu, w tym jego budżetu.

Kierując projekt do negocjacji oceniający wskazują jakie korekty należy wprowadzić do wniosku lub jakie uzasadnienie dotyczące określonych zapisów we wniosku powinien przedłożyć wnioskodawca dla KOP, aby ocena warunkowa stała się oceną ostateczną. Dodatkowo zadaniem oceniających jest wyczerpujące uzasadnienie stanowiska oraz wskazanie jaką liczbę punktów powinien otrzymać projekt, gdyby negocjacje skończyły się z wynikiem negatywnym. Jeżeli w trakcie negocjacji do

wniosku nie zostaną wprowadzone wskazane przez oceniających korekty lub KOP nie uzyska od wnioskodawcy oczekiwanych wyjaśnień, negocjacje kończą się wynikiem negatywnym (kryteria uznane wcześniej warunkowo za spełnione zostają uznane za niespełnione lub też projekt otrzymuje mniejszą liczbę punktów).

6. Zasady ogólne przy wyborze projektów

W procesie wyboru projektów obowiązuje kilka zasad ogólnych (dla wszystkich konkursów): ⇒ **zasada przejrzystości**: bieżące informowanie o przebiegu wyboru projektów; ⇒ **zasada rzetelności**: ocena każdego projektu zgodnie z ustalonymi regułami, co oznacza, że pisemnie należy uzasadniać wynik oceny spełniania każdego z kryteriów, które zostało ocenione negatywnie lub gdy w kryterium punktowym nie przyznano maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów; ⇒ **zasada bezstronności**: zakaz indywidualnych preferencji w ramach grup czy typów wnioskodawców dopuszczonych do ubiegania się o dofinansowanie. Oznacza to, że kryteria wyboru projektów nie mogą umożliwiać stosowania indywidualnych preferencji o charakterze podmiotowym. Dodatkowo zasada bezstronności to także konieczność stosowania mechanizmów gwarantujących bezstronność osób uczestniczących w wyborze projektów; ⇒ **zasada równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania**: obowiązek udostępnienia co najmniej na stronie internetowej właściwej instytucji informacji dotyczących procedury wyboru projektów oraz niezbędnych wymagań do przedłożenia wniosku o dofinansowanie, jak też udzielanie odpowiedzi na pytania w powyższym zakresie; ⇒ **zasada równego traktowania wnioskodawców**: zakaz stosowania regulaminu konkursu w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych wnioskodawców. Wszelkie zmiany w warunkach prowadzenia konkursu inne niż wynikające ze zmiany przepisów powszechnie obowiązującego prawa powinny mieć charakter zmian na korzyść wnioskodawców i być stosowane jednakowo wobec wszystkich wnioskodawców.

7. Ważne wytyczne związane z procedurami i zasadami wyboru projektów

- ↪ „Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020” ([pobierz >>>](#))
- ↪ „Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020” ([pobierz >>>](#))